

Referat fra møde den 16. september 2020

Hovedstaden
J.nr. NST-210-00044

i brugerrådet for Hovedstaden vest

Mødedeltagere:

Gunnar Brüsich, Friluftsrådet (Det Danske Spejderkorps)
Helle Bomgaard, Friluftsrådet (Danske Handicaporganisationer)
Alexander Helm, Friluftsrådet (Dansk Rideforbund)
Lars Bruun, Friluftsrådet (Dansk Rideforbund)
Anna Bodil Hald, DN (Samråd for Storkøbenhavn)
Poul Ewald Hansen, DN (Samråd for Storkøbenhavn)
Troels Brandt, Naturpark Mølleåens Venner
Torben Clausen, Danmarks Jægerforbund
Troels Bent Hansen, Danmarks Idrætsforbund
Lars Stubkjær Nielsen, Naturstyrelsen Hovedstaden
Jens Bjarke Hansen, Naturstyrelsen Hovedstaden
Jesper Tranberg, Naturstyrelsen Hovedstaden
Charlotte Mølgaard, Naturstyrelsen Hovedstaden
Kim Søderlund, Naturstyrelsen Hovedstaden

Fraværende:

Tina Graugaard, Albertslund Kommune
Rasmus Keis Neerbek, Allerød Kommune
Kurt Borella, DN (Samråd for Nordsjælland)
Repræsentant fra Dansk Ornitologisk Forening

Mødet afholdt på skype pga coronaretningslinier om at begrænse kontakten.

1. Bemærkninger til referatet fra den 20.11 2019

Ingen.

2. Meddelelser

Kim Søderlund meddelte:

- Corona-retningslinierne har påvirket enhedens drift og administration. Medarbejderne på kontoret arbejdede hjemmefra i perioden 12.3 til 15.6 og igen fra den 8.9 og indtil videre. Driften af arealerne har ikke været påvirket på samme måde, idet udendørsarbejde har været tilladt, dog på en række vilkår. Og vi har haft rigtig mange gæster – og generelt med god opførsel. Vores mødevirksomhed har primært været på skypemøder.
- *Som en corona-pakke/sommerpakke* fik Naturstyrelsen ca 20 mio kroner til at opgradere faciliteter og information (digitale guider), så danskerne fik bedre muligheder for at bruge styrelsens arealer. Konkret fik enheden 1,4 mio kr som primært er brugt til istandsættelse af faciliteter: sheltere, bålhytter borde og bænke samt stier mv. Vi har længe savnet midler til dette, så det har været en stor hjælp til at kunne tilbyde bedre faciliteter. Vi fik også råd til et nyt indhegnet hundeluftningsområde på Kalvebod Fælled, som indvies indenfor 1 måned.
- *Opprioritering af naturplejen*: Naturstyrelsen har udviklet et nyt styringsredskab til de lysåbne arealer: Ved kontraktforlængelser skal der udarbejdes en naturmålsplan for det enkelte areal, hvor det tydeligt fremgår hvilke arter, der skal prioriteres ved græsning/høslæt og på hvilken måde. Naturplanens ”konklusioner” skrives ind i aftalerne, så det er tydeligt for alle, hvad der skal

prioriteres og på hvilken måde. Det kommer til at tage en del år, før der er en naturmålsplan for alle arealer. Anna Bodil Hald opfordrede til, at de nye naturmålsplaner lægges på hjemmesiden, så alle kan se dem.

- *Dødt ved i skovene:* Under meddelelser den 20.11 2019 orienterede jeg om Københavns Universitets nyeste tal om dødt ved. Mange inden for skovbruget undrede sig over tallene, og det viste sig at der var en regnefejl, som er rettet ved at KU har udgivet en ny udgave. Brugerrådet har med dagsordenen fået kopi af afsnittet om dødt ved, som viser at mængden af dødt ved i skovene er stødt stigende siden 2005, og det er dødt løvtræ, som er stigende.
- *De nye Natura2000 arealer.* Som bekendt besluttede regeringen i 2018 at udpege enhedens gamle skove (bortset fra Uggeløse Skov) til at blive Natura2000-områder. Fra 1.11 2018 blev de hver især omfattet af beskyttelsen. Processen med selve den officielle udpeging og godkendelse i EU er fortsat i gang.
- *Brugerråd:* Brugerrådene har nu fungeret i 25 år, og Naturstyrelsen igangsatte primo 2020 en proces med evaluering. Arbejdet med evalueringen er gået i stå pga stort arbejdspress. Så indtil videre fortsætter HST med de 2 gamle brugerråd i 2021.
- *Vestskoven:* Vi har pr. 15.5 2020 købt ejendommen Gl. Landevej 46. Sælger fraflytter i november og så er planen, at bygningerne rives ned og arealet tilplantes så vi får et flot skovbryn som indgang til Vestskoven.
- *Dæmpegård:* Naturstyrelsen har ikke mere brug for gården i driften og har derfor søgt kommunen om nedrivningstilladelse i foråret 2020. Forud for dette har styrelsen afsøgt muligheden for at sælge ejendommen; men det er ikke muligt pga skovloven. Udlejning til bolig med lidt erhverv har også været prøvet 2 gange uden held pga at lejer har skulle sætte gården i beboelig stand, Styrelsen har i vilkår for leje haft fokus på at bygningerne ligger inde i skoven og at motorkørsel derfor skal holdes på lavt niveau aht skovgæsterne og beboerne på Frederik den 7's vej. Sagen har givet kritik og spørgsmål til ministeren. Pt er status den at Fredningsnævnet skal afgøre om bygningerne kan rives ned i henhold til landskabsfredningen, og det særlige bygningssyn vurderer pt om bygningerne skal fredes. Kommunen overvejer sikkert også om kommunen vil udarbejde en bevarende lokalplan. Der er aftalt møde med kommunen om sagen, hvor man skal drøfte mulighederne for at bevare bygningerne. Størst håb om bevarelsen ligger nok i et lokalt initiativ hvor foreningen "Dæmpegårds Venner" er under stiftelse. Naturstyrelsen har tilbudt at udskyde en eventuel nedrivning til vennerne indenfor 1 år har fundet ud af, om de kan få sat bygningerne i stand og fundet en bæredygtig drift.

3. Organiserede aktiviteter på enhedens arealer 2019

Kim Søderlund henviste til det udsendte materiale, som nu viser alle enhedens arealer, og understregede, at opgørelsen ikke er helt konsistent mellem årene, så materialet kan kun anvendes til at få et overblik og vurdere tendenser. Jægerborg Dyrehave er grundlæggende ikke med i tallene.

Det ses, at antal aktiviteter (uden lejrslagning) nok er lidt faldende i perioden 2015-2019, men med uændrede antal deltagere; så niveauet er 1000-1100 arrangementer med 130.000 deltagere for den nye enhed.

Benyttelsen af lejrpladserne udviser en stigning i niveau i antal: 2400 overnatninger med 52.000 deltagere, hvis man fratrukker madpakkehuset i Geel Skov. Det er tydeligt, at de store sheltere er populære. Vi er opmærksom på, at der desværre er en del som reserverer et shelter uden at bruge det; og på den vis fratager andre borgere en god mulighed for en naturoplevelse. Men pt kan vi ikke gøre noget ved det udover at bede borgere bekræfte deres reservationer. Og så arbejder vi på at udvide kapaciteten

bl.a. i Vestskoven og på Flyvestation Værløse; men det kræver ekstrabevillinger eller (store) eksterne bidrag. Inspireret fra det gamle Hovedstadens tilbud om et das, arbejder vi på at kunne tilbyde et gammeldags overdækket das – med en tømningstank og hvor brugerne skal selv gøre rent og have toiletpapir med, ved de store lejrpladser. Konkret indvier vi i oktober 3 sheltere på Flyvestation Værløse, der hvor Fuglebækgård lå; og med et das.

I lagkagediagrammet kan man se, at det er march, orienteringsløb og motionsløb, som kommer med de fleste deltagere.

Naturstyrelsen er meget opmærksom på, at de aktiviteter, som er ”voldsomme” eller som er meget forstyrrende for andre skovgæster som hundetræning, cykelløb og rollespil ikke overtager skovene på bekostning af den stille skovgæst. Det gøres via styringen:

- *Hundetræning* i form af organiseret lydighedstræning får som udgangspunkt et nej. Men man må naturligvis træne sin egen hund i en hundeskov – forudsat den er under kontrol. Der tillades spor- og markprøvetræning i hundeskove, og det har ikke resulteret i problemer.
- *Cykelløb*: krav til ruteafmærkning og skiltning - og som udgangspunkt maksimalt 3 cykelløb pr. halvår pr. skov
- *MTB-orientering*: Vi har som forsøg justeret på retningslinierne, således at man i weekenden ikke mere skal være i mål senest kl. 11 aht. andre skovgæster. Det har ikke givet anledning til klager eller kritik fra andre skovgæster, så denne retningslinie fortsætter, men der er fortsat krav til skiltning som ved cykelløb. Og normalt giver vi kun tilladelse i Tokkekøb Hegn, Ravnholt Skov, Slagslunde Skov, Krogenlund Sperrestrup Skov samt Rude Skov.
- *Rollespil*: som udgangspunkt kun 1 stort rollespil pr. måned i ikke-B-skove. Dog gives der derudover løbende tilladelser til SFO’ers rollespil på hverdage.

Brugerrådet udtrykte generelt accept/tilfredshed med styrelsens styring af og vilkår til de organiserede aktiviteter.

4. Sperrestrup Skov – konvertering af areal under højspændingsmaster

Charlotte Mølgaard henviste til det udsendte notat, som er vedlagt som bilag. Sperrestrup Skov gennemskæres af højspændingsledninger. Arealet under højspændingsmasterne blev oprindeligt tilplantet med forskellige buske og træer som en demonstration af vildtplantninger. Buske og træer var nu så store, at de voksede op i højspændingsledningerne. Naturstyrelsen har derfor knust parcellerne med de højeste buske og træer. Naturstyrelsen har planer om, at omdanne arealet til en fold med græssende kvæg, da det er en nem måde at pleje arealet.

Sagen gav anledning til en længere drøftelse, idet der dog var opbakning til at arealet bliver hegnet og afgræsset. Uenigheden blandt rådets medlemmer går på, at nogle medlemmer giver udtryk for at mange skovgæster er utrygge ved at gå ind i en fold, mens andre ikke føler sig utrygge og gerne vil have mere græsning i store folde. Dvs brugerrådets medlemmer havde forskellige holdninger til om en ny fold burde deles op, så besøgende kunne færdes på tværs uden at skulle igennem en dyrefold.

Naturstyrelsen vil derfor arbejde videre med at hegne arealet og vil ikke sammenlægge arealet med den store fold lige syd for. Hele den nye fold vil som udgangspunkt blive 1 stor fold med 2- 4 klaplåger, så man kan komme på tværs, hvis man vælger at gå ind i folden. Dette vil blive drøftet med ejerne af højspændingsmasterne af hensyn til service og med en kommende forpagter.

5. Discgolf i Rude Skov

Kim Søderlund oplyste, at Gunnar Brüsich havde ønsket punktet på dagordenen. Skoven ”hører under” det andet brugerråd, men derfor kan emnet jo godt ”vendes” i dette brugerråd på generelt niveau.

I 2018 havde det tidligere Naturstyrelsen Hovedstaden samarbejdet med Rudersdal Frisbee Club om etablering af en discgolfbane i den sydlige del af Rude Skov. Man var kommet til det stade, hvor der skulle startes på at ansøge myndighederne om de nødvendige tilladelser, dvs Miljøstyrelsen om en tilladelsen iht. skovloven og Rudersdal Kommune om en landzone-tilladelse. Forud for at der kan søges om sådanne tilladelser kræves imidlertid også, at etableringen er i overensstemmelse Naturstyrelsens driftsplaner for det pågældende areal. Det sidste var ikke tilfældet, og derfor skulle der først skaffes en planændring. Det var min vurdering, at den videre proces krævede en del arbejde, og det ikke var sikkert, at man ville få de nødvendige tilladelser. Derfor satte jeg projektet i bero pga stort arbejdspress ved sammenlægningen af de 2 enheder, vel vidende at jeg skuffede discgolfspillerne, men også vidende at mange fra f.eks. Danmarks Naturfredningsforening ville være tilfredse, da de ikke ønsker, at der etableres en discgolfbane det pågældende sted.

Sagen er i foråret 2020 sat i proces igen i Naturstyrelsen: Kan der etableres en discgolfbane i den sydlige del af Rude Skov? Processen tager tid, da der er mange faktorer, som skal afvejes. Rude Skov blev pr 1.11 2018 omfattet af Regeringens udpegning af nye natura2000 områder og er også pr. juni 2020 udpeget som mulig urørt skov.

Jeg har i øvrigt foreslået klubben, at de udvikler nogle mobile stativer, således at de kunne stille en bane op i skoven og spille en weekend, for derefter at tage banen ned igen. Dette kræver ingen myndighedstilladelser og vil blot kræve en tilladelse af Naturstyrelsen som grundejer, og den vil de typisk få, hvis det ikke kolliderer med andre organiserede aktiviteter i skoven. Vi er således lige ved at godkende det første discgolf arrangement på enheden med mobile stativer i Ermelunden skov medio oktober.

Gunnar Brüsich takkede for orienteringen og nævnte, at Friluftsrådet ikke opfatter stativerne eller aktiviteten som et problem for skovene. Emnet blev drøftet kort, da det ikke direkte vedrørte dette brugerråd, og det var tydeligt, at der ikke var enighed blandt medlemmerne om aktiviteten og faste stativer/baner hører hjemme i skoven.

6. Fri teltning

Gunnar Brüsich havde ønsket punktet på dagordenen med fokus på om der kommer mere affald i de skove, som er udlagt til fri teltning. Selvfølgelig skal folk selv tage affaldet med, men hvad nu når det ikke sker? Vi kan ikke forvente at andre vil samle det sammen, hvis det ikke er muligt at komme af med det, inden turen går hjemad f.eks. ved at bruge skraldestativer på P-pladserne.

Kim Søderlund oplyste, at flere skovgæster har flere effekter: Der er flere, som er ligeglade med gældende regler og derfor smider affald; omvendt så er der også flere skovgæster, som hjælper med oprydningen. Samlet set er det ikke enhedens vurdering at fri teltning bruges særlig meget, men det er tydeligt at det er et populært tilbud: ”Jeg må gerne”. Og den typiske ”fri telter” rydder op efter sig.

Kim Søderlund oplyste, at fjernelsen af skraldespande fra skovenes P-pladser og lejrpladser har været nødvendigt pga manglende ressourcer til tømning og vedligeholdelse. Erfaringen har vist, at skovgæsterne generelt set tager deres affald med hjem igen. Der var også affald i skovene, mens man havde skraldespande, fordi der er nogle borgere, som af princip ikke gider bruge dem. Og står der en skraldespand på en P-plads er erfaringen desværre, at nogen borgere så mener, at det er en ”mini-genbrugsstation”. Samlet set er det vurderingen at styrelsens medarbejdere samler mindre affald op nu end dengang, der var skraldespande.

7. Konflikter mellem friluftsliv og græssende kvæg og heste

Gunnar Brusch havde ønsket punktet på dagordenen. Naturstyrelsen har bedt KU om et notat, der omhandler konflikter imellem Friluftsliv og græssende kvæg og heste! Det er meget spændende læsning. Selv synes jeg, at det viste skilt skal forbedres, så også adfærdsregler nævnes, og ikke bare at det er på eget ansvar!

Notatet:” Friluftsliv og græssende dyr i naturplejen af 2020” var vedlagt dagsordenen.

Den efterfølgende drøftelse viste, at der var meget forskellige syn på sagen. Nogle af rådets medlemmer giver udtryk for at mange skovgæster er utrygge ved at gå ind i en folde, mens andre ikke føler sig utrygge og gerne vil have mere græsning i store folde. Nogle gav udtryk for at skovgæsterne skal lære og også vænne sig til at færdes i foldene og at store folde giver færre problemer. Men store folde giver også færre muligheder for de skovgæster, som ikke tør gå ind i foldene. Det blev pointeret, at et er vigtigt at vælge de rigtige dyr og at dyrene ikke skal opsøge skovgæsterne og der blev også opfordret til, at der på skilte blev vist piktogrammer som ansører til god opførsel i folden.

Kim Søderlund oplyste, at enheden under tidligere drøftelser noteret sig, at mange skovgæster ikke ønsker at gå ind i folde, og hvis det er nødvendigt skal stien i folden være så kort som mulig og oversigten god. Det bedste er, at der også er stier uden om folden. Derudover har Naturstyrelsen udarbejdet et standardskilt som giver gode råd. Der bør være et sådant skilt ved alle låger ind i folde.

8. Øget tilplantning i Vestskoven

Poul Evald Hansen havde ønsket punktet på dagordenen. Baggrunden er lokale initiativer fra Agendacenter Albertslund omkring plantning af 500.000 flere træer i kommunen, som næppe kan tænkes gennemført uden at medtænke Vestskoven. Derudover foreslår jeg at fremtidig skovrejsning i skovenene i højere grad kan ske ved udsåning og naturlig succession.

Kim Søderlund oplyste, at man ved driftsplanen 1995-2010 havde haft stor fokus på at sletterne var for store og det blev besluttet at tilplante ca 100 ha inde i Vestskoven. Det betyder også at vi dengang nøje overvejede den enkelte slettes størrelse og funktion. Umiddelbart er det styrelsens forslag at ved den kommende revision af driftsplanen kan der sættes fokus på emnet igen. Men hvis kommunen af politiske grunde gerne vil fremme sagen: en systematisk gennemgang af skoven med henblik på at plante flere træer, så vil Naturstyrelsen prøve at prioritere denne opgave uafhængigt af driftsplanprocessen, og så må vi se om det er muligt, for arbejdspresset er stort. ***Brugerrådet vil under alle omstændigheder blive inddraget i sagen.***

Med hensyn til såningskulturer så er politikken den, at man i de etablerede skove så vidt muligt skal anvendes naturlig foryngelse. Ved skovrejsningen skal der også tages hensyn til hvilke træarter man ønsker på arealerne og om der er relevante frøkilder og om det er vigtigt med en hurtig etablering. Enheden har gode erfaringer med såning af eg.

9. MTB kørsel i skovene

Anna Bodil Hald og Kurt Borella havde begge ønsket punktet på dagordenen.

Anna Bodil Hald gjorde opmærksom på at MTB ødelægger skovbundens flora, de jager ved deres ødelæggelse af skovbunden og tilstedeværelse mange andre skovgæster væk, de forstyrrer faunaen med nattelys (de facto projektører). MTB'erne har taget helt over i vore skove. Det har nået grænsen og bør ændres. Skovbunden med de mange skovplanter får ikke ro. Skovens natur er betinget af stabilitet. Nattekørere forstyrrer med deres pandelamper fugle mv. det er slet ikke rart at være skovtur længere. MTB har stik imod aftalen med NST også flere steder lavet 'hop'. Og så flytter de ruten.

Kurt Borella havde som oplæg til punktet spurgt om NST en strategi for at imødegå den stærke forstyrrelse, der i forbindelse med MTB-udøvelse opstår med det øvrige skovpublikum, der bl.a. efterspørger fred og ro, afstresning og naturoplevelser.

Hvordan forholder NST sig til den voldsomme og gennem hele sæsonen, stærkt øgede forstyrrelse af fugle- og dyreliv, der tydeligst har givet sig udslag i en stærkt formindsket ynglebestand af rovfugle i Nordsjællandske statsskove. Publikums mulighed for at opleve bl.a. hjortevildt og andet vildt i skoven, er også stærkt formindsket.

Der henvises her til DOF's undersøgelse af rovfuglebestandens markante nedgang i ynglende par i Store Dyrehave, Nordsjælland efter at der blev indlagt MTB-spor i tidligere uforstyrrede skovpartier. Tilbagegangen i ynglende rovfugle er på ca. 60% i forhold til tilstanden omkring år 2000!

Kim Søderlund oplyste, at Naturstyrelsen er opmærksom på mange af de problemer, som forslagsstillerne nævner. Kim Søderlund pointerede at MTB rytteren som gruppe opfører sig pænt og overholder gældende regler, men der er også altid dårlige eksemplarer indenfor alle grupper. Nogle af problemerne skyldes også, at det er lovligt at cykle på mange af de små stier og det er lovligt at bruge pandelampe. Naturstyrelsen har et godt samarbejde med både cykelklubber og sporbyggerne (at MTB-spor), og mange af problemerne skyldes uorganiserede MTB-ryttere og initiativrige borgere som bare bygger et hop uden lov. Enhedens skovløbere fjerner nye hop uden for MTB-spor, når de møder dem i skoven. Så Naturstyrelsens strategi er fortsat samarbejde, dialog og information med MTB-rytterne – selvom de uorganiserede ryttere er vanskelige at nå.

Ovenstående indlæg gav anledning til en livlig drøftelse med følgende hovedpunkter:

- Reglerne burde strammes
- Det burde være forbudt at anvende pandelamper, som lyser som projektører
- Jeg kan ikke genkende problemerne
- Løsningen er flere MTB-ruter, så brugerne adskilles
- Separation ved flere stier hjælpe kun på konflikter mellem brugerne, men ikke dyr og planter

10. Pas-På -kort

Anna Bodil Hald havde ønsket punktet på dagordenen. DN vil gerne høre, hvilke oplysninger Pas-På kortene indeholder og hvilket datagrundlag de trækker på. DN vil gerne, høre hvordan disse kort bruges i NST's dagligdag. Pas-På-Kortene ser vi som en vigtige kilde til information i den fase, hvor skov omlægges til at indeholde større biodiversitet, så den gode biodiversitet ikke går tabt under omlægningen. Og det er vigtigt, at Pas-På-Kortene også holdes ajourført og håndhæves i de skove, hvor der stadig skal drives skovdrift, for at undgå yderligere tab.

Jens Bjarke Hansen og Kim Søderlund oplyste, at når der foretages ændringer i arealanvendelsen (eks. rydning af skov og krat), egentlige anlæg eller større maskinel indsats, skal der søges information om arealets beskyttelse og evt. indhold af truede og beskyttede arter. Indsatsen skal planlægges, så den ikke medfører væsentlig skade på naturtyper og arter. I dette arbejde er vores Pas-På-Kort et vigtigt værktøj, som vi derfor altid holder opdateret og altid konfererer ved planlægning af et arbejde, og før arbejdet bliver sat i gang.

Der er rigtig god erfaring med tæt kontakt til de lokale eksperter og specialister, som har meget detaljeret kendskab til arter eller lokaliteter. Eksempelvis får vi løbende oplysninger om grævlingegrave i vores skove beliggende i Furesø Kommune, rovfugle- og sjældne fugles reder i Allerød, sommerfugle på Flyvestationen og botanik fra rigtig mange arealer. Der er tale om en konstant registrering, og vi holder derfor Pas-På-Kortene konstant opdaterede. Det vil sige, at i samme øjeblik, der indløber en registrering, bliver data lagt på Pas-På-Kortet.

Hver nye registrering får fra og med i år en dato, så vi hele tiden kan se, hvornår registreringen er fra. Dermed kan vi se om vi bør tjekke ekstra og eventuelt slette og selv eller bede de frivillige om at undersøge områderne igen. Dertil skal vi altid være opmærksomme på, at naturen ændres, og en informationsøgning af funddata for et år siden kan vise sig ikke at være relevant, når vi skal forholde os til en ny aktivitet i samme område.

Registreringerne er fortrolige, men de forskellige frivillige har selvfølgelig et eksemplar af kortene for "deres område", hvor alle registreringer er vist. Alle på enheden har adgang til kortene, og disse bliver som omtalt altid tjekket før et arbejde sættes i gang som en del af planlægningen. Entreprenører får kortene i deres maskiner, og der ligger de digitalt og forbundet til maskinens GPS, så maskinføreren kan se, om det er en grævling eller en rovfugl, han skal være opmærksom på. Data slettes med det samme arbejdet er overstået, så data forbliver fortrolige.

Det er et problem, at vi har svært ved at finde frivillige til at registrere. Alle lejligheder til at få hjælp bruges, og det lykkes da også nu og da at finde nye frivillige. For 2 uger siden lykkede det eksempelvis at finde en dygtig frivillig til Vestskoven, og han vil hjælpe med botanik og fugle. Hermed en opfordring til brugerrådet om at hjælpe med at registrere eller til at finde registranter.

Pas-På-Kortene er:

- Tjekket via Miljøgis (Biodiversitetskortet) som indeholder registreringer fra mange databaser – dog kun rødlistede arter.
- Tjekket via Miljøportalen som giver oplysninger om fredede arter og Bilagsarter.

Ingen af disse databaser er komplette; men de er gode at danne sig et overblik ved.

Herudover findes en lang række større eller mindre databaser og registranter, men det er næppe praktisk gennemførligt at gennemse alle disse inden aktiviteter iværksættes.

På Pas-På-Kortene har vi specielt registreret:

- Beskyttede kulturspor (hulveje og lignende)
- Fortidsminder
- Områder med særlig status (plukhugst, urørt skov, §3, natura 2000 og græsningsskov)
- Sårbare, sjældne og truede dyre- og plantearter

Vi justerer løbende, hvilke arter, der kommer med, idet de forskellige arealer og forskellige arter kan komme i fokus af forskellige grunde. Eksempelvis er der for nylig blevet fundet den meget lille mos, Grøn Buxbaumia, som muligvis er ekstrem sjælden, og den er derfor nu på vores Pas-På-Kort.

11. Donse Å

Kurt Borella havde ønsket punktet på dagordenen.

Det § 3 beskyttede vandløb, Donse Å (del af Nive Å systemet), har sit øvre løb gennem Tokkekøb Hegn (fra Kirkeltevej) og gennemstrømmer bl.a. Store og Lille Donse Dam. Åen har på strækningen meget fine fysiske forhold og en meget fin vandkvalitet. Desværre er der 2 spærringer ved Store Donse Dam og Lille Donse Dam, der forhindrer fisk nedstrøms i at svømme op og gyde i de fine vandløbsstrækninger i skoven. NST ejer og administrerer Store Donse Dam, der er opstemmet af en dæmning og et rør-gennemløb, med et så stort fald til den nedre del af åen, at fisk ikke kan svømme opstrøms. Fredensborg Kommune har til Vandrådet Øresund foreslået at fjerne de 2 spærringer, så fisk kan bevæge sig til den øvre del af Donse Å. Jeg har med en vandløbsmedarbejder fra Allerød Kommune besigtiget forholdene begge steder. Ved St. Donse Dam kan der med få midler etableres et nivelleret overløb bestående af et stenstryg fra dammen til åen nedstrøms, der minimerer højdeforskellen til den nedre å, samtidig med at dammen bevares. På tværs af stenstryget kan etableres en bred træbro, så arbejds- og publikums færdsel kan finde sted.

Spærringen ved Lille Donse Dam (ved det gamle Donse krudtværk) er privat og er enklere at løse, gennem fjernelse af betonstrækning og udligning af fald. Hvis de foreslåede tiltag realiseres (der skal udarbejdes detailprojekt) kan de finansieres af Staten/EU gennem ansøgningsskema hos Fiskeristyrelsen.

Hvordan vil NST forholde sig til forslaget om at forbedre faunaen i den øvre del af Donse Å?

Lars Stubbjær Nielsen indledte med at takke Kurt Borella for det fremsendte forslag til forbedring af forholdene i Donse Å. Lars kunne sagtens se for sig, at dele af forslaget kunne gennemføres og også se for sig, at det foruden at bedre naturindholdet, hvor fisk kunne komme opstrøms dæmningen for at gyde, sikkert også kunne blive et flot landskabelement, ikke mindst med et flot træbro. Lars fortalte, ledsaget af billeder, om den aktuelle situation, hvor åen er tørlagt grundet den lave vandstand i Donse Dam. På billederne kunne man endvidere se at Naturstyrelsen i foråret har lagt et nyt rør gennem dæmningen, fordi det hidtidige rør var brudt sammen, og vandet derfor blev stuvet op på damsiden næsten helt op til overkanten af dæmningen. Desuden viste billederne, at Naturstyrelsen har udlagt

bunker af kampesten i flere etaper nedstrøms dæmningen. Lars fortalte, at tiltaget var et første skridt for at fjerne det store fald vandet har, når det kommer ud af røret. Tanken er at danne en del bassiner, hvor det øverste vil være i niveau med rørdløbet, og så fremdeles nedstrøms. Dette vil etablere muligheden for fisk at kan komme ind i dammen og længere opstrøms, men også forbedre mulighederne for både fugle og insekter. Lars sluttede med et tilbud om en fælles besigtigelse, hvor Naturstyrelsen sammen med Kurt og vandløbsmedarbejder fra kommunen, uagtet at regulativet for Donse Å ikke omfatter denne del af åen, sammen kunne konkretisere et projekt for at bedre forholdene. Og så må tiden vise, om der er nogen som kan skaffe bevillingen til et sådant projekt, for pt har Naturstyrelsen det ikke.”

12. Status for udpegning af skove til urørt skov

Kim Søderlund oplyste at Regeringen den 10. juni 2020 officielt udpegede følgende til *Urørte skove*: Store Hareskov, Nørreskoven, Ryget Skov, største-delen af Ganløse Ore og Farum Lillevang

Og samtidig er al hugst stoppet, dvs muligheden for fældninger af træ frem til 2026 er aflyst. Der skal udarbejdes nye retningslinier for driften af urørte skove og når de er på plads, så skal der udarbejdes nye forvaltningsplaner, som skal i høring.

Derudover har regeringen udpeget en række skove til potentielt nye urørte skove. Her er der pt også hugststop, som måske kan lempes for hugst af ikke-hjemmehørende træarter. Men indtil videre har Naturstyrelsen fastholdt et hugststop i disse skove for alle træarter. Det drejer sig om følgende skove:

Den resterende del af Ganløse Ore, Nyvang, Terkelskov, Lille Hareskov, Jonstrup Vang Åsevang, Ganløse Eged og Krogenlund Skov.

Målet er at der udpeges ca 6.000 ha ny urørt skov blandt de potentielle urørte skove. Hvornår og på baggrund af hvilke kriterier det sker er ikke meldt officielt ud.

Kim Søderlund understregede, at brugerrådet bliver orienteret og inddraget i takt med at den af ministeren besluttede proces effektueres.

13. Status for Flyvestation Værløse

Charlotte Mølgaard orienterede om status siden sidste møde:

Naturmæssigt:

- Fortsat insektvenlig forvaltning med striber med 1 års brak og flerårs brak bl.a. hensyn til violetrandet ildfugl.
- De steder, hvor der ikke naturplejes med høslæt, er der klippet sidst maj mhp genblomstring.
- Naturstyrelsen indgår i LAR-projekter, hvor Naturstyrelsens arealer modtager rensset regnvand fra Sydlejren, hvilket skaber vådere områder og mere variation.
- Værløse Naturgruppe har skaffet ekstern finansiering fra 15. juni Fonden til at indhegne område til fåregræsning, ca. 7-8 ha.

- Lokale frivillige udfører naturpleje eksempelvis ved afbrænding.

Friluftsliv:

- I efteråret åbnes lejrplads med tre sheltere ved den tidligere Fuglebækgård, én af shelterne bliver egnet til kørestolsbrugere. Der opføres et lokum, der kan bruges af alle besøgende i området.
- Rytterlauget holder ridesporet tilgængeligt
- Løbende dialog med interessenter om at etablere sig på flyvestationen

14. Status for Naturpark Mølleåen

Charlotte Mølgaard orienterede om status.

- Mange besøgende
- Naturvejleder og sekretariatsleder Kristoffer Schou har fået nyt job, og der kører nu en proces med at finde en ny naturvejleder/sekretariatsleder.
- Pga. corona og ansættelse af ny naturvejleder er naturparkrådets møde udskudt indtil, der kommer en ny naturvejleder.
- Naturpark Mølleåens Venner har udgivet en bog om naturparken.

15. Eventuelt

Alexander Helm roste Naturstyrelsens istandsættelse af skovvejene i Tokkekøb Hegn efter skovningen.

Bilag til punkt 4:

Sperrestrup Skov - konvertering af areal under højspændingsmaster til græsning.

Under højspændingsmasterne i Sperrestrup Skov har vi i 2020 knust cirka halvdelen af buskstribene. Arealet blev oprindeligt plantet for at vise forskellige vildt-venlige buskes udseende. Vi vurderer ikke, at arealet har fungeret som et godt demonstrations-areal i de sidste mange år og har heller ikke modtaget bemærkninger om dette. Da arealet er relativt dyrt at passe og forny pga at buskene ikke må vokse op i højspændingsledningerne er det vores foreløbige beslutning at nedlægge beplantningen, idet vi har efterladt de buske, som ikke giver problemer for ledningerne. For at holde bevoksningen lav kan området under ledningerne omdannes til en fold med græsning. Området er ca. 4,3 ha, omkreds ca. 1,5 km. Folden skal evt. deles i to af rekreative hensyn og mod syd bør den ikke hænge sammen med den eksisterende fold i det åbne land af hensyn til stiforløb etc.

Det er også et alternativ at tage høslæt på arealet.

Har brugerrådet gode råd?

